

نام و نام خانوادگی: .....

مقطع و رشته: دهم انسانی

نام پدر: .....

شماره داوطلب: .....

تعداد صفحه سؤال: ..... صفحه

جمهوری اسلامی ایران

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران

دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ

آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: منطق

نام دبیر: میرزازاده

تاریخ امتحان: ..... / ..... / ۱۴۰۱

ساعت امتحان: ..... : ..... صبح / عصر

مدت امتحان : ..... دقیقه

نام دبیر:	تاریخ و امضا:	نمره به عدد:	نمره به حروف:	محل مهر و امضا: مدیر
		نمره تجدید نظر به عدد:	نمره به حروف:	
نام دبیر:	تاریخ و امضا:	نام دبیر:	تاریخ و امضا:	
سؤالات	نمره	نمره	نمره	
۱	۲	۲	۲	
۲	۱,۷۵	۱,۷۵	۱,۷۵	
۳	۱	۱	۱	
۴	۱,۲۵	۱,۲۵	۱,۲۵	

درستی یا نادرستی عبارات زیر را تعیین فرمایید. ۲

الف. همه آگهی‌های تجاری نوعی استدلال هستند که برای فهم و استفاده از آنها نیاز به منطق داریم.

ب. «کاسه صبر مدیر دبیرستان لبریز شد» نمونه یک دلالت التزامی است.

ج. مصداق همان معنای مفاهیم ذهنی است.

د. در تعریف «نابینا: فردی که نمی‌بیند» شرط دوری نبودن رعایت نشده است.

ه. تمثیل در منطق، ضعیفترین نوع استدلال است.

و. زمانی که دو قضیه با هم در تناقض هستند، اجتماع و ارتفاع آنها محال است.

ز. در قضایای سالبه همه مصادیق موضوع و در قضایای موجهه برخی مصادیق موضوع مورد نظر است.

ح. قیاس استثنایی قیاسی است که فقط عین نتیجه در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده است.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل فرمایید. ۱,۷۵

الف. دانش بشری به دو حیطه‌ی کلی تقسیم می‌شود: ..... و .....

ب. جلوگیری از خطای اندیشه و ذهن وظیفه ..... است.

ج. مفهوم ..... مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد ندارد.

د. تعریف «بلدرچین: پرنده تخم گذار» شرط ..... را ندارد.

ه. فقط جملات ..... قابلیت صادق یا کاذب بودن را دارند.

و. حکم تضاد میان قضایای ..... و ..... برقرار می‌شود.

ز. با قضیه منفصل حقیقی ..... قیاس استثنایی می‌توان تشکیل داد. (چند قیاس؟)

عبارات سمت راست را به عبارات سمت چپ مرتبط فرمایید. ۱

الف. استقرار

ب. است

ج. هر

د. قیاس

جزء به کل

کیف

کم

کل به جزء

گزینه‌ی صحیح را انتخاب فرمایید. ۱,۲۵

در کدام گزینه مغالطه‌ی تمثیل ناروا مشهود نیست؟

۱) فردی از شغل خود ناراضی بود. دوستی به او گفت که دندان خراب را می‌کشند. دستمال نمی‌بندند.
 ۲) سیاست همانند تجارت است. پس میتوان با هر دولتی مذاکره کرد.
 ۳) دیروز برق در شهر تبریز رفت. پس احتمالاً خاموشیهای نوبتی شروع شده است.
 ۴) صرف کردن هزینه برای مراقبت درمانی از سالخوردگان همانند اتلاف مال برای خودروی فرسوده است.
 * تضاد قضایای زیر با توجه به صدق (+) و کذبشان (-) به ترتیب کدام گزینه است؟
 بعضی خانه‌ها چوبی هستند. (+)
 هر مربعی شکل است. (+)
 بعضی انسان‌ها سیاه نیستند. (+)
 الف) بعضی خانه‌ها چوبی نیستند (+). تضاد ندارد. تضاد ندارد.
 ب) تضاد ندارد. هیچ مربعی شکل نیست (-). بعضی انسانها سیاه هستند (+).
 ج) بعضی خانه‌ها چوبی نیستند (+). هیچ مربعی شکل نیست (-). بعضی انسان‌ها سیاه هستند (+).
 د) تضاد ندارد - هیچ مربعی شکل نیست (-). تضاد ندارد.
 کدام یک از موارد زیر تصور است؟
 الف. کتاب نهج البلاغه توسط سید رضی تدوین شده است. ب. امام آمد. ج. به تصوراتی معلوم برخوردیم. د. کوه بلندی که دوست دارم.

کدام یک از گزینه‌های زیر از اجزای قضایای شرطی نیست؟
 الف. مقدم ب. تالی ج. ادات شرط د. سور

کدام یک از قضایای زیر نمی‌تواند تضاد داشته باشد؟
 الف. لا اله الا الله ب. هیچ جوهری نوع نیست. ج. هر اسبی حیوان است. د. سقراط فیلسوف است.

• جدول زیر را کامل کنید.

اصل قضیه	تناقض (۰/۵)	تضاد (۰/۵)	عکس مستوی (۰/۷۵)
برخی دانشجویان مستعد هستند.			

• نوع تعریف‌های زیر را مشخص کنید. ۰,۷۵
 انسان: موجود زنده‌ی حساس متعقل
 کفش: کفشهایی مانند ملی، شیما، اول، بلا، وین، پیروزی و ...
 سیاست: واژه‌ای عربی به معنای رام کردن اسب.

• نوع استقرای زیر را مشخص کنید. ۰,۲۵
 صدای دزدگیر بانک در خیابان به صدا درآمد. پس کارمند بانک درب بانک را گشوده است.

• علت عدم تکرار حد وسط در استدلال‌های زیر چیست؟ ۱
 حسین کاری است کاری (نوعی ادویه) غذا را خوشمزه می‌کند. پس حسین غذا را خوشمزه می‌کند.

دیوار موش دارد. موش گوش دارد. پس دیوار گوش دارد.

• شکل قیاس‌های زیر را مشخص کنید. ۱
 بعضی الف ب است هر ب ج است بعضی الف ج است
 هر ب الف است بعضی ج ب نیست بعضی الف ج نیست

	<p>• دلیلی معتبر یا نامعتبر بودن قیاس‌های زیر را بیان کنید. ۱ هر ج د است. هر ج ب است. پس، بعضی د ب است.</p> <p>بعضی انسان حیوان است. بعضی حیوان اسب است. پس، انسان اسب است.</p> <p>• دامنه‌ی مصادیق قضیه‌ی زیر را با علامت مثبت و منفی مشخص کنید؟ ۵، ۰ هر کشوری نیازمند توسعه است.</p> <p>• نوع قیاس‌های استثنایی زیر را مشخص کنید و اعتبار یا عدم اعتبار آن‌ها را بنویسید. ۱ هر گوشی هوشمندی یا سامسونگ است یا هواوی. سامسونگ است. پس هواوی نیست.</p> <p>هر گاه فردی به مقصودش دست یابد عصیان می‌کند. به هدفش نائل نشد. پس عصیان نمی‌کند.</p> <p>• نوع مغالطه‌های زیر را مشخص کنید. ۱ هر شهروند میهن‌پرست و آزاده‌ای قدردان سربازان کشورش است کریم باقری برای تمیزی دندانهای خود از خمیردندان پاره استفاده می‌کند. پس هر کس با استفاده از خمیردندان پاره دندانهای تمیزی خواهد داشت.</p> <p>• نوع قضایای منفصل زیر را مشخص کنید؟ ۱، ۵ او یا عطش داشته یا عطش نداشته است. این متن یا نثر است یا شعر. این پیراهن یا غیر مشکی است یا غیر سبز</p> <p>• میان مفاهیم زیر چه رابطه‌ای برقرار است؟ (نسبت‌های چهارگانه). ۵، ۰ انسان / وحشی بافقی میز / صندلی</p>	
۲	<p>به هر سوال پاسخ کوتاه دهید. ۲</p> <p>• آیا می‌توان در تعریفی از انواع گوناگون تعریف استفاده کرد؟</p> <p>• حد وسط در قیاس اقترانی چیست؟</p> <p>قضیه‌ی شخصی بر چند نوع است؟ با مثال نشان دهید که تناقض آن چه نوع قضیه‌ی است؟</p> <p>انواع قضیه‌ی شرطی را نام ببرید؟</p>	۶
۱،۷۵	<p>به هر سوال پاسخ کامل بدهید.</p> <p>مغالطه‌ی بزرگنمایی را با ذکر مثال بیان کنید؟ ۱</p> <p>وجه تسمیه مغالطه در اثر عوامل روانی چیست؟ ۰،۷۵</p>	۷

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۱۲ تهران
دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
کلید سؤالات پایان ترم نوبت دوم سال تمصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: منطق

نام دبیر: میرزازاده

تاریخ امتحان: ..... / ..... / ۱۴۰۱

ساعت امتحان: ..... صبح / عصر

مدت امتحان: ..... دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	الف: غ ب: ص ج: غ د: ص ه: ص و: ص ز: غ ح: غ	
۲	الف. تصور و تصدیق ب. منطق ج. جزئی د. مانع بودن ه. خبری و. موجه کلی و سالبه کلی ز. چهار	
۳	الف. استقراء ب. است ج. هر د. قیاس	جزء به کل کیف کم کل به جزء
۴	• گزینه ج. گزینه د	
۵	• گزینه د • گزینه د • گزینه د • هیچ دانشجویی مستعد نیست. تضاد ندارد. برخی مستعدها دانشجو هستند. • تعریف مفهومی تعریف به مصداق تعریف لغوی • استنتاج بهترین تبیین • اشتراک لفظ حد وسط به صورت یکسان تکرار نشده است. باید از قاعده تبدیل استفاده کنیم. • شکل اول شکل چهارم	

<ul style="list-style-type: none"> • معتبر. + . - + . - - • نامعتبر- چون حد وسط در هر دو مقدمه منفی است. • - + • قیاس استثنایی انفصالی. معتبر • قیاس استثنایی اتصالی. نامعتبر. مغالطه رفع مقدم • مغالطه‌ی تله گذاری • مغالطه‌ی ابهام انعکاس • - حقیقی • - حقیقی • - غ ق ج در کذب • هیچ نسبتی برقرار نیست، چون نسبت‌های اربعه میان مفاهیم عام برقرار است نه مفاهیم خاص. <p style="text-align: right;">تباین</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • بله. می‌توان ترکیب کرد تا به معرفی مفهوم کمک بیش‌تری کند. • مفهومی که در دو مقدمه لفظاً و معناتاً تکرار شده است. • سالبه و موجبه • تناقض آن اگر سالبه باشد موجبه، و اگر موجبه باشد سالبه است. علی بیمار است << علی بیمار نیست. • قضیه شرطی متصل و منفصل 	۶
<ul style="list-style-type: none"> • مغالطه تله‌گذاری: ص ۱۱۱ <p>در صورتی که با بزرگ نمایی و بدون ذکر دلیل سعی در تأیید نظری داشته باشیم. مثال: چقدر باید شعر بخوانم؟ من که ملک الشعراى بهار نیستم.</p> <ul style="list-style-type: none"> • مغالطه در اثر عوامل روانی: ص ۱۰۷ <p>این مغالطات تأثیرات روانی بر ذهن انسان اند. متأسفانه بسیاری از انسان‌ها بیشتر تحت تأثیر عوامل روانی همچون تملق، ترس، تطمیع و مانند آن قرار می‌گیرند تا تحت تأثیر استدلال! بدین جهت لازم است به تأثیر عوامل روانی بر ذهن انسان و خطاهایی که ممکن است تحت تأثیر این عوامل پدید بیایند، توجه کنیم.</p>	۷
نام و نام خانوادگی مصحح :	جمع بارم : ۲۰ نمره
امضاء:	